

УДК 351.85

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.13>**В. М. Огаренко**

доктор наук з державного управління, професор,
ректор
Класичного приватного університету

К. В. Печеник

аспірант кафедри публічного управління та землеустрою
Класичного приватного університету

ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Досліджено нормативну базу, яка встановлює засади реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту. Досліджено окремі засади на яких має ґрунтуватися державна політика.

Серед засад виділено – визнання фізичної культури та спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави. Доведено, що зайняття фізичною культурою та спортом приносить велику користь для людського організму, зокрема, фізичного та психоемоційного стану людини, а також допомагають соціалізуватися до суспільства, відчувати себе більш щасливою, – що сприятиме покращенню суспільних взаємовідносин між людьми та формуванню міцної держави.

Визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян, ці засади закладені в основу, тому як для молоді, яка займається фізичною культурою і спортом характерні патріотизм, національна гордість. Адже, ті, кому притаманні такі якості, намагаються прославити свою країну на міжнародній арені, зберігають вірність клубам України, проявляючи на ділі свої патріотичні переконання та почуття.

Визначено, що держава гарантує право кожному громадянину займатися фізичною культурою та спортом. Це право забезпечується шляхом надання допомоги, пільг та гарантій певним категоріям громадян. Забезпечення доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд забезпечується Державними будівельними нормами В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», в яких визначено обов'язкове влаштування безбар'єрного доступу ззовні та всередині стадіонів та інших закладів для проведення змагань і занять спортом осіб, які мають інвалідність. Забезпечення різноманітності, високої якості та доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту для громадян здійснюється на підставі Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту, яким визначено показники якості послуг з фізичної культури та спорту для різних типів установ.

Зазначено, що російська збройна агресія внесла суттєві корективи до реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту, що позначилось у призупиненні тренувального процесу в багатьох спортивних закладах та його адаптації до нових реалій з дотримання правил безпеки під час повітряних тривог. Визначено проблеми, з якими зіштовхнулася галузь фізичної культури та спорту та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: фізична культура, спорт, державна політика, державна підтримка.

Постановка завдання. Однією з вимог покращення системи публічного управління – є вдосконалення політики у сфері фізичної культури та спорту, яка впливає, на осіб, які зацікавлені у веденні здорового способі життя. Адже в Україні має формуватися фізично та психологічно здорова нація.

Весь час трансформаційні процеси, які відбуваються в соціально-економічному житті нашої країни були спрямовані на підвищення ефективності соціальної політики з метою забезпечення і створення достатніх умов для гармонійного розвитку особистості, перманентного самовдоско-

налення, підтримання належного рівня і якості життя. І важлива роль у реалізації державної соціальної політики відводилася галузі фізичної культури та спорту [1]. Безперечно, ця галузь і на сьогодні відіграє важливу роль у суспільстві, але збройна російська агресія призвела до руйнування багатьох об'єктів соціальної сфери, зокрема спортивного інвентарю, що негативно відобразилось не тільки на підготовці наших спортсменів до вітчизняних та міжнародних змагань, але й вплинуло на здоров'я пересічних громадян. Саме тому, потрібно під час реалізації державної політики у цій сфері враховувати сучасні умови з яким на сьогодні зіштовхнулася Україна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування та реалізації державної політики розвитку фізичної культури та спорту, зокрема для різних категорій населення, були присвячені праці: Є. М. Бондарець (зокрема, нею визначено проблеми, з якими стикнулася сфера фізичної культури та спорту під час дії правового режиму воєнного стану) [2]. А. Т. Ціпов'яз та В. В. Бондаренко в своїх роботах дослідили структуру організації та управління масовою фізичною культурою і спортом на різних рівнях: державному, регіональному і місцевому, основи правової та програмно-нормативної бази розвитку фізичної культури і спорту, а також, приділили увагу організації та розвитку масової фізичної культури в різних сферах суспільства: виробничій, за місцем проживання, у навчально-виховній сфері [3]. Комплексне дослідження сфері управління галуззю фізичною культурою та спортом проведене І. Л. Гасюк, автор дослідив інформаційно-ресурсне забезпечення галузі [4], а також механізми її фінансування [1]. Проте, на сьогодні, перед галуззю. Поставлені нові виклики, які потребують вивченню засад державної політики у цій сфері.

Метою статті є дослідження засад державної політики у сфері фізичної культури та спорту в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Спочатку спробуємо розібратися в основних дефініціях, як то: «фізична культура» та «спорт», без визначення яких важко дослідити засади державної політики у цій сфері.

Фізичною культурою визнається діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя (ст. 1 Закону [5]).

Спортом вважається діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та інших підготовленостях шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них (ст. 1 Закону [5]).

Державна політика у сфері фізичної культури і спорту має ґрунтується на засадах:

1) *визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави.*

Гуманітарна сфера суспільства, будучи стратегічним ресурсом забезпечення національних інтересів країни, створює та нарощує її духовний, інтелектуальний та економічний потенціал, виступає як культурний фундамент суспільства, як своєрідний генетичний механізм трансляції накопиченого соціального досвіду, завдяки якому стає можливою повномасштабна реалізація сутнісних сил людини спочатку закладених у ньому самою природою [6, с. 10].

Гуманітарна політика ґрунтується на визнанні невід'ємних прав людини, в тому числі права на гідне життя для кожного, незалежно від національних, расових, релігійних, вікових, статевих, індивідуальних або соціальних ознак [7].

Державною гуманітарною політикою визнається система і послідовна діяльність держави у відносинах з людиною та суспільства в цілому, що здійснюється через органи державної виконавчої, законодавчої та судової влади і з урахуванням основних прав людини і ставить за мету досягнення високого життєвого, духовного та інтелектуального рівня особистості, як у її власних інтересах, так і в інтересах держави в цілому [7].

Без сумніву, зайняття фізичною культурою та спортом приносить не аби яку користь для людського організму, зокрема, фізичного та психоемоційного

стану людини. Адже, в процесі зайняття спортом, людина:

- сповнюється зарядом енергії, та набуває відчуття легкості, мобільності, енергійності; відчуває приплив сил;

- набуває концентрації уваги. Зайняття спортом роблять людину більш уважною;

- допомагає в організації тайм-менеджменту. Людина починає дотримуватися розкладу занять і згодом вчиться виділяти головне й не марнувати час на незначне;

- отримує емоційну рівновагу. Тренування допомагають справлятися зі стресом, дарують відчуття легкості та радості, адже будь-який вид спорту вчить людину контролювати емоції та не піддаватися негативу;

- допомагає у соціалізації. Людина опиняється серед однодумців, відчуває їх підтримку. Особливо це стосується групових занять [8].

Крім того, спорт:

- знижує стрес і тривожність, є чудовим засобом проти депресії. Спортивні вправи знімають як фізичний, так і психологічний стрес. Зайняття спортом сприяють виділенню ендорфінів – гормонів щастя, викликаючи ейфорію і відчуття щастя;

- спорт загартовує характер людини. Зайняття спортом вчать долати перешкоди, не здаватися. Спорт робить людину більш стійкою до труднощів та привчає до дисципліни [9].

Оцінюючи користь фізичної культури та спорту для людини, без сумнів можна сказати, що зайняття спортом сприятимуть покращенню її здоров'я, психоемоційного стану, допоможуть соціалізуватися до суспільства, відчувати себе більш щасливою, – що сприятиме покращенню суспільних взаємовідносин між людьми та формуванню міцної держави. Саме тому, держава має вчиняти будь-які заходи для визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку державної гуманітарної політики.

2) визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя. Внаслідок зайняття спортом людина отримує здорове тіло. Спорт допомагає зробити тіло сильнішим, здо-

ровішим, витривалішим, привабливішим та енергійнішим. Зникають застарілі проблеми зі здоров'ям [8]. Спорт – є сферою самореалізації людини. Він виступає як одна з важливих сфер самореалізації та самоствердження особистості. Спортсмен репрезентує модель боротьби з особистими недоліками, зовнішніми перешкодами, тимчасовими невдачами [10, с. 165]. Як зазначає Ю. Остапик: «Сам спорт – дуже корисний. Через фізичну підготовку людина менше хворіє. Звісно, все залежить від виду спорту. Але навіть найпростіше – легка атлетика, коли людина бігає, виконує вправи, займається у спортзалі, робить організм більш витривалим до різних стресових ситуацій».

3) визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави. Як наголошує Голова Центру Студентського Капеланства ЛА УГКЦ Ю. Остапик: «Якщо людина не дбає про своє тіло, то важко зберігати баланс та гармонію й у духовному житті. Коли тіло і розум перебувають в тонусі, то хочеться діяти, працювати на славу Богу й людям. Спорт може допомогти в розумовому та фізичному розвантаженні організму людини. Він має велике значення для покращення морального стану людини» [11].

Стосовно впливу спорту на патріотичне виховання, слід зазначити, що виховний потенціал фізичної культури та спорту реалізується завдяки формуванню у особистості такого поняття як патріотизм. Патріотизм охоплює емоційно-моральне й дієве ставлення до рідної землі, своєї нації, матеріальних та духовних надбань Батьківщини. Адже спорт, як складова фізичного виховання, впливає на основні сфери життєдіяльності суспільства, на ділове життя, суспільне становище, формує моду, етичні цінності, спосіб життя людей [12, с. 238]. Для молоді, яка займається фізичною культурою і спортом характерні патріотизм, національна гордість. Адже, ті, кому притаманні такі якості, намагаються прославити свою країну на міжнародній арені, зберігають вірність клубам України, часто зазнаючи матері-

альних збитків, але при цьому проявляючи на ділі свої патріотичні переконання та почуття [13].

4) *забезпечення гуманістичної спрямованості та пріоритету загальнолюдських цінностей, справедливості, взаємної поваги та гендерної рівності.* Спорт – є ідеалом справедливості. У спорті як у гуманній ігровій моделі змагальних ситуацій реального життя створюються передумови реалізації гуманістичного принципу справедливості й рівності шансів. Спорт є символом співпраці та розуміння у світі, стаючи символічним мостом для вирішення конфліктів [10, с. 165];

5) *гарантування рівних прав та можливостей громадян у сфері фізичної культури і спорту.* Так, державою гарантується право кожному її громадянину займатися фізичною культурою та спортом. Це право забезпечується шляхом надання допомоги, пільг та гарантій певним категоріям громадян, у тому числі інвалідам, для реалізації ними своїх прав у сфері фізичної культури і спорту, гарантування надання безкоштовних та пільгових фізкультурно-оздоровчих послуг дітям, у тому числі дітям-сиротам та дітям, що залишилися без піклування батьків, дітям з багатодітних малозабезпечених сімей, дітям шкільного віку, ветеранам, а також встановлення пільг при наданні таких послуг іншим категоріям громадян, створення умов для правового захисту інтересів громадян у сфері фізичної культури і спорту, розвинення фізкультурно-спортивної індустрії та інфраструктури [14, с. 69].

б) *забезпечення доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд.* Ця вимога забезпечується ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», в якому визначено обов'язкове влаштування безбар'єрного доступу ззовні та всередині стадіонів та інших закладів для проведення змагань і занять спортом осіб, які мають інвалідність. Згідно з ДБН, у всіх спортивних закладах обов'язково мають бути влаштовані:

- безпечні пандуси, спеціальні підйомники та інші засоби доступності для людей з порушеннями опорно-рухового апарату;
- тактильні смуги, інформаційні таблички та позначення шрифтом Брайля,

інші візуальні елементи і аудіопокажчики для людей з порушеннями зору;

– дублювання важливої звукової інформації текстами, організація сурдоперекладу, використання систем звукопідсилення для людей з порушеннями слуху [15].

7) *сприяння безперервності та послідовності занять фізичною культурою і спортом громадян різних вікових груп.* У ст. 26 ЗУ «Про фізичну культуру і спорт» вказано, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування мають сприяти розвитку фізичної культури в закладах освіти, адже фізична культура має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я та безперервності процесу освіти у цьому напрямку протягом усього життя [5]. Тобто органи державної влади та місцевого самоврядування зобов'язані створити умов для осіб будь-якого віку для зайняття спорту протягом усього їх життя, а за бажанням людини, незалежно від її вікової категорії, їй мають бути створені умови для зайняття спортом у разі вступу нею на навчання до закладу освіти.

8) *забезпечення різноманітності, високої якості та доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту для громадян.* Так, 28 березня 2013 року Наказом Міністерства молоді та спорту України було затверджено «Державний соціальний стандарт у сфері фізичної культури і спорту». Цим Стандартом було визначено показники якості послуг з фізичної культури та спорту для різних типів установ, якими надаються такі послуги: для дитячо-юнацьких спортивних шкіл; для центрів фізичного здоров'я населення; для центрів фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю; для спортивних клубів й фізкультурно-оздоровчих закладів [16].

Для моніторингу та контролю якості послуг мають застосовуватися такі критерії: відповідність обсягу та змісту отриманої послуги; ступінь покращення емоційного, психологічного, фізичного стану отримувачів послуг; економічна ефективність послуг; опитування про якість отриманих послуг [16].

Суттєві корективи до реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту внесла російська збройна агресія. Нажаль, у багатьох закладах фізичної

культури та спорту було призупинено тренувальний процес. Відбулось адаптування до нових реалій, проведення тренувань, спортивних змагань з дотримання правил безпеки під час повітряних тривог. Значна частина спортсменів виїхали за кордон, але поступово більшість повернулися і продовжили навчально-тренувальний процес. Значно скоротилась кількість змагань на території України, до яких готувались спортсмени, через зруйновану спортивну інфраструктуру, а також через відсутність належних споруд цивільного захисту у місцях, де планувалися змагання [17].

В таких умовах держава була вимушена розробляти нові напрямки реалізації політики у цій сфері в умовах війни, саме тому у вересні 2022 року було видано Наказ Міністерства молоді та спорту України щодо затвердження Порядку забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні [18].

Відповідно до цього Порядку навчально-тренувальний процес може здійснюватися за місцем розташування закладу фізичної культури і спорту, на території України, лише там, де не ведуться бойові дії та у обладнаних спортивних спорудах, залах, де створені безпечні умови для проведення таких занять (наявність бомбосховища, укриття, проведення занять на відкритому просторі). Крім того, у період діє воєнного стану у групах початкової та базової підготовки усіх років навчання норми наповнюваності груп відділень з видів спорту можуть бути зменшені до половини встановленої норми [18].

Таким чином держава створює умови для безпечних тренувань та занять спортом, але на сьогодні проблема є більш серйозною та потребують вирішення ряд питань, зокрема:

- пошуку мотиваторів та створення відповідних умов для повернення спортсменів в країну, які були вимушені виїхати від час проведення бойових дій;

- пошуку інвестицій для відбудови зруйнованих об'єктів спортивної інфраструктури та побудови нових об'єктів, зокрема розробка механізму надання еко-

номічних стимулів для підприємств, організацій, фізичних осіб, які спрямовують кошти на підтримку галузі;

- підвищення морально-психологічного стану населення для мотивації зайняття спортом;

- пошук коштів для фінансування галузі фізичної культури та спорту для організації та проведення зборів, змагань, спортивних заходів, розміщення на спортивних базах спортсменів для підготовки у змаганнях;

- пошук коштів, розробка програм для підвищення кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури та спорту в умовах сьогодення, тощо.

Висновки. Досліджено нормативну базу, яка встановлює засади реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту. Досліджено окремі засади на яких має ґрунтуватися державна політика.

Визначено, що держава гарантує право кожному громадянину займатися фізичною культурою та спортом. Це право забезпечується шляхом надання допомоги, пільг та гарантій певним категоріям громадян. Забезпечення доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд забезпечується Державними будівельними нормами В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», в яких визначено обов'язкове влаштування безбар'єрного доступу ззовні та всередині стадіонів та інших закладів для проведення змагань і занять спортом осіб, які мають інвалідність. Забезпечення різноманітності, високої якості та доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту для громадян здійснюється на підставі Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту, яким визначено показники якості послуг з фізичної культури та спорту для різних типів установ.

Зазначено, що російська збройна агресія внесла суттєві корективи до реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту, що позначилось у призупиненні тренувального процесу в багатьох спортивних закладах та його адаптації до нових реалій з дотримання правил безпеки під час повітряних тривог. Визначено проблеми, з якими зіштовхнулася галузь фізичної культури та спорту та запропоновано шляхи їх вирішення.

Список використаної літератури:

1. Гасюк І. Л. Механізми фінансування галузі "фізична культура і спорт": Теорія та практика державного управління. 2010. Вип. 4. С. 250-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2010_4_39
2. Бондарець Є.М. Проблеми реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту в умовах правового режиму воєнного стану публічне управління і адміністрування в Україні. 2023. Випуск 37. с.95-99. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/37-2023/18.pdf>
3. Ціпов'яз А.Т., Бондаренко В.В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.
4. Гасюк І. Л. Інформаційно-ресурсне забезпечення галузі "фізична культура і спорт": сучасний стан і тенденції розвитку: Теорія та практика державного управління. 2010. Вип. 3. С. 30-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2010_3_7
5. Про фізичну культуру і спорт: Закон від 24 грудня 1993 р., № 3808-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
6. Сушко А.І., Мамонтова Е.В., Краснопольська Т.М. Гуманітарна політика держави : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса, 2022. 48 с.
7. Дерега В.В. Соціальна і гуманітарна політика: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 178 с. URL: <https://buklib.net/books/35821/>
8. Чому варто зайнятися спортом та змінити спосіб життя. URL: <https://apollo.online/blog-post/chomu-var-to-zajnyatysya-sportom-ta-zminyty-sposib-zhyttya/>
9. Користь спорту для душі. URL: <https://zdorovia.com.ua/fitness/7485korist-sportu-dlya-dushi.html>
10. Караулова С. І. Спорт як чинник соціалізації студентської молоді: Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт. 2021. № 1. с.163-167. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/sport/article/view/2456/2347>
11. Спорт як інструмент духовного зростання, або як священики підтримують свою фізичну форму? Релігійний інтернет-ресурс "Духовна велич Львова" <https://velychlviv.com/sport-yak-instrument-duhovnogo-zrostannya-abo-yak-svyashhenyky-pidtrymuuyut-svoyu-fizychnu-formu-opytuvannya/>
12. Годзь О. В. Роль фізичної культури і спорту у патріотичному вихованні молоді. URL: с.237-239. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://dSPACE.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4364/1/GoDz.pdf>
13. Досягнення українських спортсменів як чинник патріотичного виховання студентської молоді: Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації. URL: https://e-pidruchniki.com/content/861_dosyagnennya_ukrainskih_sportsmeniv_yak_chinnik_patriotichnogo_vihovannya_stydenckoi_molodi.html
14. Дубінська З. П. Специфіка суб'єктів правовідносин у сфері спорту в Україні: Південноукраїнський правничий часопис. с.69-74 URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/1/19.pdf>
15. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»: Наказ від 30.11.2018 р., № 327 / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2
16. Про затвердження Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту: Наказ Міністерства молоді та спорту України 28.03.2013 р., № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0559-13#Text>
17. Інформація про реалізацію державної політики у галузі фізичної культури та спорту Звягельської міської територіальної громади в умовах воєнного стану: Звягельська міська рада. URL: <https://info.nvrada.gov.ua/informacziya-pro-realizacziyu-derzhavnoyi-polityku-u-galuzi-fizychnoyi-kultury-ta-sportu-zvyagelskoyi-miskoyi-terytorialnoyi-gromady-v-umovah-voyennogo-stanu/>
18. Порядок забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні: Наказ від 30 вересня 2022 р., № 3753 / Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1322-22#Text>

Oharenko V., Pechenyk K. Principles of state policy implementation in the sphere of physical culture and sports

The regulatory framework, which establishes the principles of implementation of state policy in the field of physical culture and sports, has been studied. Separate principles on which state policy should be based have been studied.

Recognition of physical culture and sports as a priority direction of the humanitarian policy of the state is highlighted among the principles. It has been proven that engaging in physical culture and sports brings great benefits to the human body, in particular, the physical and psycho-emotional state of a person, and also helps to socialize into society, to feel happier – which will contribute to the improvement of social relations between people and the formation of a strong state.

The recognition of sports as an important factor in achieving physical and spiritual perfection of a person, the formation of patriotic feelings in citizens, these principles are laid in the basis, because patriotism and national pride are characteristic of youth engaged in physical culture and sports. After all, those who possess such qualities try to glorify their country on the international stage, remain loyal to the clubs of Ukraine, manifesting their patriotic beliefs and feelings in practice.

It was determined that the state guarantees the right of every citizen to engage in physical culture and sports. This right is ensured by providing assistance, benefits and guarantees to certain categories of citizens. Ensuring the access of persons with disabilities to sports facilities is ensured by the State Building Regulations B.2.2-40:2018 "Inclusiveness of buildings and structures", which define the mandatory arrangement of barrier-free access from outside and inside stadiums and other institutions for holding competitions and sports persons with disabilities. Ensuring the diversity, high quality and availability of services in the field of physical culture and sports for citizens is carried out on the basis of the State Social Standard in the field of physical culture and sports, which defines the quality indicators of physical culture and sports services for various types of institutions.

It is noted that the Russian armed aggression made significant adjustments to the implementation of state policy in the field of physical education and sports, which resulted in the suspension of the training process in many sports facilities and its adaptation to new realities of compliance with safety rules during air raids. The problems faced by the field of physical culture and sports are identified and ways to solve them are proposed.

Key words: *physical culture, sport, state policy, state support.*